

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Центральноукраїнський державний університет
імені Володимира Винниченка

Факультет освітніх наук та мистецтв
Кафедра освітніх наук

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В.о. завідувача кафедри освітніх наук,
Філоненко О.В. _____

«26» серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Особистісно-професійне становлення педагога позашкільної освіти

Рівень вищої освіти: _____ Другий (магістерський) _____

Галузь знань: _____ А Освіта

Спеціальність: _____ А1 Освітні науки

Освітня програма: _____ Освітні науки (Позашкільна освіта)

Форма навчання: _____ Денна/Заочна _____

2025 – 2026 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Особистісно-професійне становлення педагога позашкільної освіти» розроблена на основі освітньо-професійної програми Освітні науки (Позашкільна освіта)

Розробники:

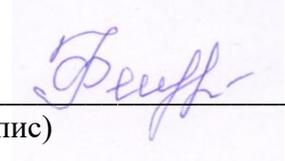
доцент кафедри освітніх наук, кандидат педагогічних наук, доцент Ляшенко Р.О.

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри освітніх наук. Протокол від «26»__серпня__2025__року № 2

В.о. завідувача кафедри освітніх наук

Філоненко О.В.

(підпис)

Робоча програма навчальної дисципліни «Особистісно-професійне становлення педагога позашкільної освіти» для студентів спеціальності А1 Освітні науки Освітньо-професійної програми Освітні науки (Позашкільна освіта) за другим (магістерським) рівнем вищої освіти. – ЦДУ імені В. Винниченка, 2025. – 20 с.

© Ляшенко Р.О., 2025 рік

© ЦДУ імені В. Винниченка, 2025 рік

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3,5	Галузь знань A Освіта	Нормативна	
Індивідуальне навчально-дослідне завдання Мікродослідження	Спеціальність: A1 Освітні науки	Рік підготовки	
Загальна кількість годин – 105		1-й	
		Семестр	
		1-й	
		Лекції	
		28 год.	
		Практичні, семінарські	
		20 год.	
	Освітня програма: Освітні науки (Позашкільна освіта)	Лабораторні	
		не передбачено	
		Самостійна робота	
		57 год.	
		Індивідуальні завдання	
		16 год.*(входить до год. СРС)	
		Вид контролю:	
		Екзамен	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2	Рівень вищої освіти: Другий (магістерський)		

1.2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Дисципліна «Особистісно-професійне становлення педагога позашкільної освіти» спрямована на оволодіння теоретико-практичними засадами особистісно-професійного становлення педагога в сфері позашкільної освіти, формування їхньої професійної ідентичності, розвитку педагогічної культури, критичного мислення, здатності до рефлексії, постійного самовдосконалення, розвитку комунікативних, організаторських та інноваційних умінь відповідно до вимог національного законодавства та ключових компетентностей ЄС.

Мета курсу – забезпечити цілісний процес оволодіння компетентностей щодо особистісного і професійного зростання майбутнього педагога у сфері позашкільної освіти як гуманістично орієнтованого, компетентного та здатного до інновацій педагога; формування здатності до рефлексії та самовдосконалення, розвитку критичного й креативного мислення, оволодінні сучасними моделями педагогічної взаємодії, набутті навичок роботи в інклюзивному середовищі, опануванні методів управління власним професійним та особистісним зростанням.

Предметом вивчення є закономірності, принципи та механізми становлення особистісної та професійної готовності педагога позашкільної освіти в умовах динамічних соціокультурних змін та сучасних викликів.

Актуальність дисципліни зумовлена потребою суспільства у висококваліфікованих педагогах позашкільної освіти, здатних забезпечувати розвиток дітей і молоді поза межами формальної освіти, формувати ключові компетентності для життя й професійної самореалізації, сприяти соціальній інтеграції та досягненню цілей сталого розвитку освіти.

У процесі вивчення курсу студенти знайомляться з сучасними концепціями особистісного та професійного розвитку педагога, європейськими й національними стандартами та законодавчими вимогами у сфері освіти і позашкільної діяльності, теоріями професійної ідентичності та педагогічної майстерності, моделями формування лідерських, комунікативних і організаторських умінь, сучасними методами розвитку емоційного інтелекту й соціально-емоційних компетентностей. Студенти опановують практики професійного самопізнання та саморефлексії, технології управління професійним саморозвитком і профілактики професійного вигорання, інноваційні педагогічні стратегії та інструменти роботи в інклюзивному освітньому середовищі закладу позашкільної освіти. Також студенти отримують знання про психолого-педагогічні механізми становлення особистості педагога, оволодівають навичками проєктування власного професійного розвитку та здобуття ключових компетентностей для навчання впродовж життя.

Вивчення дисципліни «Особистісно-професійне становлення педагога позашкільної освіти» визначається необхідністю теоретичної і практичної підготовки студентів до майбутньої професійної діяльності шляхом реалізації **наступних завдань**:

методологічні: формування у студентів цілісного наукового світогляду щодо особистісного та професійного становлення педагога позашкільної освіти. Студенти опановують методологію науково-педагогічних досліджень щодо особистісно-професійного становлення, особливості реалізації системного, синергетичного, діяльнісного, компетентнісного, культурологічного та аксіологічного підходів у вивченні власної професійної траєкторії розвитку. Особливу увагу приділено інтеграції положень українського законодавства про освіту та європейських стандартів у розробку педагогічних стратегій, що дозволяє студентам аналізувати й критично осмислювати сучасні моделі професійного розвитку;

пізнавальні: у процесі вивчення дисципліни студенти набувають знань про закономірності формування особистості педагога, психолого-педагогічні механізми професійного самопізнання, саморегуляції, самореалізації та самоактуалізації, теорії професійної ідентичності та соціалізації в освітньому середовищі; досліджують зарубіжні та вітчизняні моделі педагогічної майстерності, аналізують внутрішні і зовнішні, об'єктивні та суб'єктивні чинники, що впливають на становлення педагога, засвоюють принципи інклюзивної освіти та педагогіки партнерства; розвивають критичне та креативне мислення, уміння працювати з науковими джерелами й використовувати досвід сучасних освітніх практик;

практичні: студенти оволодівають уміннями застосовувати набуті знання для вирішення конкретних задач особистісно-професійного становлення у позашкільній сфері: планування й реалізації власної траєкторії професійного зростання, використання інструментів фасилітації, коучингу, менторства, рефлексивного аналізу. Особлива увага приділяється розвитку м'яких навичок, навичок роботи в інклюзивному середовищі, формуванню професійної стресостійкості, профілактиці професійного вигорання.

Після вивчення курсу студенти(ки) мають

знати: сучасні концепції та підходи до особистісно-професійного становлення педагога, основи педагогічної етики та культури, положення українського та європейського законодавства у сфері освіти і позашкільної діяльності, теорії професійної ідентичності, соціалізації та розвитку особистості, принципи інклюзивної освіти та педагогіки партнерства; методи професійної рефлексії та самопізнання, основи управління професійною кар'єрою, механізми профілактики професійного вигорання, а також особливості оволодіння інноваційними освітніми технологіями, які забезпечують розвиток ключових компетентностей дітей і молоді в умовах позашкільної освіти;

вміти: критично аналізувати та діагностувати рівень власного професійного розвитку і формувати індивідуальну траєкторію становлення, застосовувати методи професійної саморефлексії та самооцінки, розробляти й реалізовувати методичні рекомендації щодо

особистісно-професійного становлення педагога у сфері позашкільної освіти, будувати ефективну педагогічну взаємодію на засадах партнерства; використовувати сучасні психолого-педагогічні технології для розвитку емоційного інтелекту, фасилітації групової роботи, профілактики професійного стресу; бути здатними до ефективної міжособистісної комунікації, інноваційної діяльності та адаптації в умовах змін освітнього середовища.

У результаті вивчення навчальної дисципліни у студента(ки) мають бути сформовані такі компетентності (за ОПП Освітні науки (Позашкільна освіта):

Загальні

- ЗК 01. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
- ЗК 04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 07. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК 08. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК 09. Навички міжособистісної взаємодії.

Фахові

- СК 04. Здатність виявляти потенційні зв'язки освітньої теорії та практики та використовувати набуті знання та вміння у професійній діяльності.
- СК 07. Здатність враховувати різні контексти, у яких може відбуватися навчання, виховання, розвиток і соціалізація здобувачів позашкільної освіти.
- СК 08. Здатність реалізовувати на різних рівнях партнерську взаємодію з різними учасниками освітнього процесу в закладі позашкільної освіти.
- СК 10. Здатність надавати консультації з питань теорії і практики позашкільної освіти.
- СК 13. Здатність до особистісного та професійного саморозвитку, самоосвіти, проектування подальшої освітньої траєкторії.
- СК 14. Критичне осмислення проблем сфери освіти.

1.3. Очікувані програмні результати:

Очікувані програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна:

Знання

- ПРН 03. Знати особливості професійної діяльності відповідно до критеріїв якості позашкільної освіти.
- ПРН 04. Володіти загальноосвітніми та професійними знаннями, необхідними для вирішення актуальних завдань позашкільної освіти.

Уміння/навички

- ПРН 14. Уміти оцінювати ступінь складності завдань професійної діяльності та здійснювати відповідні кроки щодо підвищення кваліфікації.
- ПРН 15. Уміти вирішувати проблеми етики партнерської взаємодії, спілкування відповідно до загальнолюдських цінностей та норм закону.
- ПРН 17. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів до конкретних ситуацій професійної діяльності.
- ПРН 18. Організувати освітній процес на основі дитиноцентрованого, компетентнісного, ціннісного підходів та сучасних досягнень освітніх, педагогічних наук, розробляти методичне забезпечення, управляти навчально-пізнавальною діяльністю, об'єктивно оцінювати результати освітньої діяльності здобувачів освіти.

Комунікація

ПРН 19. Здатність до комунікації з усіма учасниками освітнього процесу, вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення результатів освітньої, професійної діяльності, презентації наукових досліджень.

Відповідальність і автономія

ПРН 21. Здатність до професійної самоосвіти, особистісного зростання, проектування подальших освітніх траєкторій, високий ступінь самостійності, академічна та професійна доброчесність, постійна відданість розвитку нових ідей або процесів у різних контекстах професійної діяльності.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ОСОБИСТІСНО-ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ ПЕДАГОГА ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Тема 1. Сутність та наукові підходи до вивчення особистісно-професійного становлення педагога позашкільної освіти

Поняття та зміст особистісно-професійного становлення в педагогічній науці. Філософсько-антропологічні та психолого-педагогічні засади становлення особистості педагога. Теорії професійного розвитку та самореалізації у вітчизняній і зарубіжній науці. Компетентнісний підхід як основа професійного становлення педагога позашкільної освіти. Акмеологічні концепції професійного зростання педагога. Гуманістичний і особистісно орієнтований підходи до професійного розвитку. Діяльнісний підхід у формуванні професійної ідентичності педагога. Системний підхід до вивчення процесу особистісно-професійного становлення. Рефлексивно-оцінні механізми становлення та професійного самовизначення педагога. Вплив середовища позашкільної освіти на формування особистісно-професійних якостей педагога. Інтеграція наукових підходів як умова цілісного вивчення професійного становлення педагога позашкільної освіти.

Тема 2. Організаційні засади професійного становлення педагога позашкільної освіти

Організаційні засади професійного становлення педагога позашкільної освіти. Структура та функції системи позашкільної освіти в контексті професійного розвитку педагогічних кадрів. Нормативно-правове забезпечення організації професійного становлення педагогів. Інституційні моделі управління професійним розвитком у позашкільній сфері. Організація методичної роботи як складова професійного зростання педагога. Роль адміністрації закладу позашкільної освіти у створенні умов для професійного становлення. Планування і координація індивідуальних траєкторій розвитку педагогів. Система наставництва, супервізії та колегіальної взаємодії в організаційній культурі закладу. Партнерство з вищими навчальними закладами та освітніми центрами підвищення кваліфікації. Організаційно-педагогічні умови розвитку інноваційної діяльності педагогів. Формування корпоративної культури і команди однодумців у позашкільному закладі. Використання цифрових платформ для організації професійного навчання і взаємодії. Організація моніторингу та оцінювання результатів професійного становлення педагогів. Менеджмент якості освітньої діяльності у підтримці професійного розвитку кадрів. Створення безперервного організаційного середовища професійного зростання педагога позашкільної освіти. Підвищення кваліфікації та професійного розвитку педагогічних працівників. Інституційно-нормативні механізми забезпечення професійного становлення педагога позашкільної освіти.

Тема 3. Теоретичні моделі професійного розвитку та становлення педагога

Класичні теоретичні моделі професійного розвитку педагога у вітчизняній та зарубіжній педагогіці. Психологічні концепції стадій професійного становлення особистості (Д. Сьюпер, Е. Еріксон, Д. Холланд). Теорія професійного зростання та «акмеологічна модель» розвитку педагога. Компетентнісна модель професійного становлення педагога як сучасна парадигма. Діяльнісна модель професійного розвитку та її значення для педагогів позашкільної освіти. Рефлексивна модель становлення та розвитку професійної ідентичності педагога. Модель безперервної освіти й самоосвіти в контексті професійного зростання. Гуманістична модель професійного розвитку на основі ідей К. Роджерса та А. Маслоу. Соціокультурна модель становлення педагога як суб'єкта взаємодії із соціумом та культурою. Європейські моделі професійного розвитку педагогічних кадрів (EQF, Tuning, ESG). Інтегративна модель поєднання особистісних, діяльнісних і соціокультурних чинників розвитку. Авторські концепції та сучасні інноваційні моделі професійного становлення педагогів позашкільної освіти.

РОЗДІЛ II. АСПЕКТИ ОСОБИСТІСНО-ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ ПЕДАГОГА ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Тема 4. Самопізнання та рефлексія як основа професійного розвитку

Питання самопізнання у психолого-педагогічній та філософсько-науковій парадигмі науки: порівняльний аналіз підходів. Рефлексія як основа розвитку професійної суб'єктності педагога. Професійна ідентичність і самопізнання в освітній діяльності. Формування рефлексивної компетентності майбутнього фахівця. Рефлексивна практика як інструмент саморозвитку педагога. Технології педагогічної рефлексії (портфоліо, щоденник, супервізія, менторинг). Самопізнання і професійне самовизначення в освітньому процесі. Рефлексія як складова професійної культури педагога. Педагогічне середовище як простір для самопізнання і розвитку рефлексії. Тьюторство і наставництво як засіб формування рефлексивного досвіду. Рефлексивний аналіз педагогічного досвіду і самооцінювання професійних досягнень. Самопізнання як чинник академічної доброчесності та самоактуалізації. Цифрові інструменти розвитку рефлексії у вищій освіті. Методи розвитку рефлексивного мислення в магістерській підготовці. Рефлексія у контексті безперервного професійного навчання педагога.

Тема 5. Soft skills і комунікація у професійному становленні педагога позашкільної освіти

Soft skills як складова професійної компетентності педагога позашкільної освіти. Комунікативна компетентність і культура спілкування в роботі з дітьми та батьками. Емоційний інтелект як основа ефективної педагогічної взаємодії. Командна робота і співпраця у творчому педагогічному колективі. Критичне та креативне мислення в освітньому процесі позашкільного закладу. Лідерські якості та відповідальне лідерство педагога. Тайм-менеджмент і самоменеджмент у професійній діяльності. Конфліктологічна компетентність і культура педагогічного діалогу. Гнучкість і адаптивність у роботі з різновіковими групами вихованців. Навички самопрезентації та публічного виступу педагога. Цифрові soft skills у діяльності сучасного педагога позашкільної освіти. Рефлексія як умова розвитку м'яких навичок. Етична та емоційна стійкість у педагогічних ситуаціях. Культура прийняття рішень і відповідальності в освітній практиці. Стратегії розвитку soft skills у системі підвищення кваліфікації педагогів.

Тема 6. Психолого-педагогічні механізми та фактори особистісного становлення педагога позашкільної освіти.

Психолого-педагогічні умови становлення особистості педагога позашкільної освіти. Вплив ціннісно-сислової сфери на професійне зростання педагога. Мотиваційні фактори розвитку особистості у позашкільній освіті. Взаємодія соціального середовища і внутрішніх ресурсів у становленні педагога. Освітній простір як чинник самореалізації особистості педагога. Педагогічна культура як системоутворюючий компонент особистісного розвитку. Професійна

спрямованість і педагогічне покликання як механізми становлення особистості. Розвиток педагогічної емпатії та гуманістичної позиції у взаємодії з вихованцями. Вплив рефлексивно-аналітичної діяльності на особистісне зростання педагога. Саморегуляція і педагогічна витривалість у процесі професійного становлення. Роль наставництва і колегіальної підтримки у формуванні професійної ідентичності. Психолого-педагогічні умови формування внутрішньої мотивації до навчання і творчості. Освітні інновації як фактор розвитку особистісної гнучкості педагога. Етична культура і педагогічна відповідальність як складові професійного становлення. Синергія особистісного й професійного розвитку в системі позашкільної освіти.

Тема 7. Психолого-педагогічна підтримка професійного становлення педагога

Психолого-педагогічна підтримка як умова ефективного професійного становлення педагога. Сутність і напрями підтримки у системі позашкільної освіти. Роль психологічного супроводу у формуванні професійної стійкості та мотивації. Педагогічний коучинг і менторинг як інструменти підтримки розвитку педагога. Тьюторство у процесі індивідуалізації професійного становлення. Соціально-психологічна адаптація молодого педагога в освітньому середовищі. Підтримка професійної самооцінки і впевненості педагога. Командна взаємодія та колегіальна підтримка у професійному розвитку. Роль адміністрації і методичних служб у системі педагогічного супроводу. Емоційна підтримка і профілактика професійного вигорання. Організація супервізії як засобу психолого-педагогічної допомоги. Етичні засади професійної підтримки і взаємодопомоги в освітньому колективі. Психолого-педагогічна підтримка інноваційної діяльності педагога. Використання цифрових платформ і мережевих спільнот для взаємопідтримки педагогів. Стратегії розвитку культури підтримки у професійному середовищі позашкільної освіти.

Тема 8. Професійна етика та академічна доброчесність у діяльності педагога

Професійна етика як основа педагогічної культури і відповідальності. Академічна доброчесність як компонент професійної компетентності педагога. Етичні принципи педагогічної діяльності у взаємодії з дітьми, батьками та колегами. Кодекс професійної етики педагога: структура, зміст і практичне застосування. Культура академічної доброчесності у вищій і позашкільній освіті. Формування етичної свідомості та моральних орієнтирів майбутнього педагога. Запобігання академічному плагіату та недоброчесним практикам в освіті. Професійна репутація і довіра як критерії етичної зрілості педагога. Педагогічна справедливість і неупередженість в оцінюванні та комунікації. Етична відповідальність за результати освітньої діяльності. Роль етичних дилем у розвитку рефлексії та морального вибору педагога. Партнерська етика взаємодії в освітньому середовищі. Етичні стандарти цифрової педагогічної діяльності. Академічна культура як складова іміджу сучасного педагога. Система підготовки педагогів до дотримання принципів академічної доброчесності.

РОЗДІЛ III. СТРАТЕГІЇ ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ ПЕДАГОГА ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Тема 9. Концепція безперервного професійного розвитку педагога

Поняття безперервного професійного розвитку педагога в сучасній освіті. Професійне навчання впродовж життя як стратегічний орієнтир освіти дорослих. Самоосвіта і саморозвиток як основні механізми професійного зростання. Планування індивідуальної траєкторії професійного розвитку. Професійне портфоліо як інструмент моніторингу досягнень і цілей. Освітні програми підвищення кваліфікації та мікрокваліфікації педагогів. Наставництво, коучинг і тьюторство у підтримці професійного розвитку. Роль професійних спільнот і мережевих форм взаємодії педагогів. Професійна мобільність і міжнародний досвід як чинники розвитку компетентностей. Використання цифрових технологій у безперервному професійному навчанні. Рефлексивно-аналітичні практики у стратегічному плануванні кар'єри. Освітній менеджмент і лідерство у побудові власної стратегії розвитку. Адаптація педагога до інноваційних змін в освіті. Етичні орієнтири і професійна відповідальність у процесі розвитку. Мотиваційні та організаційні умови ефективності безперервного професійного зростання.

Тема 10. Інноваційні педагогічні технології у професійному становленні

Інноваційні педагогічні технології як чинник професійного становлення педагога. Концепція інноваційної діяльності у сучасній освіті. Інтерактивні технології навчання як засіб розвитку професійних компетентностей. Проектно-орієнтоване навчання у формуванні практичного досвіду педагога. Технології змішаного та дистанційного навчання в освітньому процесі. Гейміфікація та ігрові методи у професійному розвитку педагогів. Технології розвитку критичного і творчого мислення. Коучинг і фасилітація як інноваційні форми педагогічної взаємодії. STEM- і STEAM-підходи в системі позашкільної освіти. Використання цифрових освітніх платформ та інструментів для підвищення якості навчання. Технології персоналізованого та адаптивного навчання у професійній підготовці. Освітні стартапи та інші ініціативи як ресурси інноваційного зростання педагога. Інноваційна культура педагога як умова ефективної педагогічної діяльності. Педагогічний дизайн і креативні методи організації навчального процесу. Стратегії упровадження інноваційних технологій у систему підвищення кваліфікації педагогів.

Тема 11. Інклюзивна компетентність педагога позашкільної освіти

Інклюзивна компетентність як складова професійної майстерності педагога позашкільної освіти. Концептуальні засади інклюзивної освіти у позашкільній сфері. Педагогічна толерантність і цінності різноманіття як основа інклюзивного підходу. Психолого-педагогічні умови створення безбар'єрного освітнього середовища. Диференціація та індивідуалізація навчання у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами. Комунікативна культура і навички ефективної взаємодії в інклюзивному колективі. Емоційна чутливість і емпатія як компоненти інклюзивної компетентності. Співпраця з асистентом дитини, батьками та фахівцями підтримки. Використання універсального дизайну навчання у позашкільній діяльності. Інклюзивні педагогічні технології у творчих і проектних формах роботи. Формування позитивного мікроклімату і прийняття у дитячому колективі. Роль рефлексії у розвитку інклюзивної компетентності педагога. Підготовка педагогів позашкільної освіти до роботи в інклюзивному середовищі. Міжвідомча та міжсекторальна взаємодія як ресурс інклюзивної практики. Система безперервного підвищення кваліфікації з питань інклюзивної освіти.

Тема 12. Перспективи розвитку професії педагога позашкільної освіти

Перспективи розвитку професії педагога позашкільної освіти в умовах трансформації освітнього простору. Європейські та національні тенденції модернізації позашкільної освіти. Професійна мобільність і нові ролі педагога в освітній екосистемі. Компетентнісний підхід як основа оновлення професійних стандартів. Інтеграція формальної, неформальної та інформальної освіти у професійній діяльності педагога. Розвиток інноваційних і проектно-дослідницьких функцій педагога позашкільного закладу. Професія педагога позашкільної освіти у контексті цифровізації та штучного інтелекту. Підвищення статусу позашкільної освіти в

суспільстві та державній політиці. Освітній маркетинг і популяризація професії педагога позашкільної освіти. Міжнародна співпраця та участь у програмах ЄС як ресурс професійного розвитку. Професійні асоціації і мережеві спільноти як середовище підтримки й зростання. Екологізація, інклюзія та сталий розвиток як нові напрями діяльності педагога. Лідерство і соціальне підприємництво у позашкільній освіті. Нові моделі підготовки і підвищення кваліфікації педагогів позашкільної сфери. Прогнозування потреб і компетентностей майбутнього педагога позашкільної освіти.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви розділів і тем	Кількість годин										
	денна форма										
	усього	у тому числі									
		л	п	лаб.	інд.	срс					
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ОСОБИСТІСНО-ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ ПЕДАГОГА ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ											
Тема 1. Сутність та наукові підходи до вивчення особистісно-професійного становлення педагога позашкільної освіти	8	2	1			5					
Тема 2. Організаційні засади професійного становлення педагога позашкільної освіти	9	2	1			6					
Тема 3. Теоретичні моделі професійного розвитку та становлення педагога	11	3	2			6					
Разом за Розділом 1	28	7	4			17					
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. АСПЕКТИ ОСОБИСТІСНО-ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ ПЕДАГОГА ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ											
Тема 4. Самопізнання та рефлексія як основа професійного розвитку	8	2	2			4					
Тема 5. Soft skills і комунікація у професійному становленні педагога позашкільної освіти	10	2	2			6					
Тема 6. Психолого-педагогічні механізми та фактори особистісного становлення педагога позашкільної освіти.	11	3	2			6					
Тема 7. Психолого-педагогічна	9	2	2			5					

підтримка професійного становлення педагога												
Тема 8. Професійна етика та академічна доброчесність у діяльності педагога	8	2	2			4						
Разом за Розділом 2	46	11	10			25						
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. СТРАТЕГІІ ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ ПЕДАГОГА ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ												
Тема 9. Концепція безперервного професійного розвитку педагога	8	2	2			4						
Тема 10. Інноваційні педагогічні технології у професійному становленні	9	3	2			4						
Тема 11. Інклюзивна компетентність педагога позашкільної освіти	8	3	1			4						
Тема 12. Перспективи розвитку професії педагога позашкільної освіти	7	2	1			4						
Разом за Розділом 3	32	10	6			16						
ІНДЗ												
ІНДЗ*(вкл.до год сам.роб.студ.)	16*					16*						
Усього годин	105	28	20			57						

4. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Сутність та наукові підходи до вивчення особистісно-професійного становлення педагога позашкільної освіти	2
2	Тема 2. Організаційні засади професійного становлення педагога позашкільної освіти	2
3	Тема 3. Теоретичні моделі професійного розвитку та становлення педагога	3
4	Тема 4. Самопізнання та рефлексія як основа професійного розвитку	2
5	Тема 5. Soft skills і комунікація у професійному становленні педагога позашкільної освіти	2
6	Тема 6. Психолого-педагогічні механізми та фактори особистісного становлення педагога позашкільної освіти.	3

7	Тема 7. Психолого-педагогічна підтримка професійного становлення педагога	2
8	Тема 8. Професійна етика та академічна доброчесність у діяльності педагога	2
9	Тема 9. Концепція безперервного професійного розвитку педагога	2
10	Тема 10. Інноваційні педагогічні технології у професійному становленні	6
11	Тема 11. Інклюзивна компетентність педагога позашкільної освіти	3
12	Тема 12. Перспективи розвитку професії педагога позашкільної освіти	2
	Разом	28 год

4.2. Теми семінарських (практичних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Сутність та наукові підходи до вивчення особистісно-професійного становлення педагога позашкільної освіти Тема 2. Організаційні засади професійного становлення педагога позашкільної освіти	2
2	Тема 3. Теоретичні моделі професійного розвитку та становлення педагога	2
3	Тема 4. Самопізнання та рефлексія як основа професійного розвитку	2
4	Тема 5. Soft skills і комунікація у професійному становленні педагога позашкільної освіти	2
5	Тема 6. Психолого-педагогічні механізми та фактори особистісного становлення педагога позашкільної освіти.	2
6	Тема 7. Психолого-педагогічна підтримка професійного становлення педагога	2
7	Тема 8. Професійна етика та академічна доброчесність у діяльності педагога	2
8	Тема 9. Концепція безперервного професійного розвитку педагога	2
9	Тема 10. Інноваційні педагогічні технології у професійному становленні	2
10	Тема 11. Інклюзивна компетентність педагога позашкільної освіти Тема 12. Перспективи розвитку професії педагога позашкільної освіти	2
	Разом	20 год

4.3. Теми лабораторних занять

не передбачено

4.4. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Сутність та наукові підходи до вивчення особистісно-професійного становлення педагога позашкільної освіти	5
2	Тема 2. Організаційні засади професійного становлення педагога позашкільної освіти	6
3	Тема 3. Теоретичні моделі професійного розвитку та становлення педагога	6
4	Тема 4. Самопізнання та рефлексія як основа професійного розвитку	4

5	Тема 5. Soft skills і комунікація у професійному становленні педагога позашкільної освіти	6
6	Тема 6. Психолого-педагогічні механізми та фактори особистісного становлення педагога позашкільної освіти.	6
7	Тема 7. Психолого-педагогічна підтримка професійного становлення педагога	5
8	Тема 8. Професійна етика та академічна доброчесність у діяльності педагога	4
9	Тема 9. Концепція безперервного професійного розвитку педагога	4
10	Тема 10. Інноваційні педагогічні технології у професійному становленні	4
11	Тема 11. Інклюзивна компетентність педагога позашкільної освіти	4
12	Тема 12. Перспективи розвитку професії педагога позашкільної освіти	4
	Разом	57 год.

4.5. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

ІНДЗ - вид позааудиторної індивідуальної роботи студента, яке носить навчально-дослідницький характер і використовується в процесі вивчення програмного матеріалу фахової навчальної дисципліни. ІНДЗ є складовою навчальної дисципліни. ІНДЗ передбачено виконання презентації, яку студенти розробляють самостійно за вибраною тематикою, де відображається комплексний опис властивостей, функцій, явищ із вибраної теми.

ІНДЗ надається викладачу, який проводить семінарські заняття, не пізніше ніж за 2 тижні до семестрового контролю. ІНДЗ є обов'язковим і виконується тільки одне за увесь період вивчення дисципліни.

ІНДЗ передбачено виконання мікродослідження, який студенти виконують самостійно за вибраною тематикою, де відображається комплексний опис властивостей, функцій, явищ із вибраної теми.

Методичні рекомендації щодо змісту та структури презентації:

- обсяг презентації - приблизно 10-12 слайдів;
- структура: вступ, визначення основного предмету дослідження, мета, план презентації, актуальність та практичне значення, виклад основного матеріалу, висновки, список використаних джерел інформації;
- виклад матеріалу презентації має бути чітким і стислим, однак достатньо зрозумілим;
- логічний порядок слайдів (нефрагментарний виклад матеріалу);
- передбачення схем, таблиць, ілюстрацій, тощо, для підкріплення основних тез;
- не слід переобтяжувати презентацію текстом, зайвими малюнками і схемами;
- виконання презентації має ґрунтуватись на принципах науковості і доступності;
- використані джерела інформації обов'язково подаються в кінці у вигляді списку (офіційні література, веб-ресурси, підручники, посібники, монографії, наукові статті, журнали та ін. джерела);
- файл презентації необхідно передбачити з розширенням .ppt або pptx, .pdf та/або у інших випадках передбачити належний онлайн доступ до офіційних платформ, де створено презентацію;
- при використанні ШІ (штучного інтелекту) вказати частину проекту, створеного за його допомогою;
- виконання проекту має супроводжуватись академічною доброчесністю та дотримання авторських прав;
- вимагається щоб використання авторських ідей, праць, розробок, або їх частин мали посилання на джерело.

Орієнтовні теми ІНДЗ:

1. Сутність і структура особистісно-професійного становлення педагога позашкільної освіти.
2. Теоретико-методологічні основи вивчення процесу професійного становлення.
3. Етапи й динаміка розвитку особистості педагога у позашкільній освіті.
4. Взаємозв'язок особистісного розвитку та професійної ідентичності.
5. Професійне покликання як внутрішній мотиватор становлення педагога.
6. Ціннісно-смилова сфера як чинник професійного зростання.
7. Роль самопізнання і самооцінки у процесі особистісно-професійного розвитку.
8. Самоактуалізація та самореалізація педагога у творчій діяльності.
9. Вплив освітнього середовища позашкільного закладу на формування професійної суб'єктності.
10. Соціальні й психологічні умови становлення професійної зрілості педагога.
11. Рефлексія як механізм розвитку професійного досвіду.
12. Формування мотивації до безперервного навчання і професійного вдосконалення.
13. Професійна культура як результат і показник особистісного становлення.
14. Роль педагогічної творчості в особистісно-професійному розвитку.
15. Комунікативна компетентність і міжособистісна взаємодія як засоби самореалізації.
16. Емоційна стійкість і стресостійкість у професійній діяльності педагога.
17. Наставництво і колегіальна підтримка в особистісному становленні молодих педагогів.
18. Цифрова грамотність і медіакомпетентність як складові сучасного професійного розвитку.
19. Гуманістичні орієнтири та етична відповідальність педагога позашкільної освіти.
20. Синергія особистісного, професійного та громадянського зростання педагога у XXI столітті.

4.6. Методи навчання

Під час вивчення дисципліни «Особистісно-професійне становлення педагога позашкільної освіти» передбачено комплексне використання різноманітних методів організації і здійснення освітньої діяльності студентів та методів стимулювання і мотивації їх навчання та виховання, що сприяє розвитку творчих засад особистості майбутнього педагога, з урахуванням індивідуальних особливостей учасників освітнього процесу та студентоцентрованого підходу.

З метою формування професійних компетентностей широко впроваджуються інноваційні методи навчання (інтерактивних методів навчання (робота в малих групах, мозковий штурм, ситуативне моделювання, опрацювання дискусійних питань, кейс-метод, проєктний метод тощо)).

За джерелами знань на заняттях використовуються словесні (розповідь, бесіда, лекція) та практичні методи.

За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються проблемно-інформаційний, проєктно-пошуковий, дослідницький методи.

Із метою забезпечення максимального засвоєння студентами матеріалу курсу використовуються наступні методи навчання:

- 1) Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:
 - словесні (лекція-монолог, лекція-діалог, проблемна-лекція);
 - наочні (презентація, демонстрування);
 - практичні методи (вправи; практичні завдання).
- 2) Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності:
 - метод проблемного викладу матеріалу;
 - моделювання життєвих ситуацій;
 - мозковий штурм;
 - метод опори на життєвий досвід;
 - навчальної дискусії.
- 3) Методи контролю й самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:
 - усного контролю;
 - письмового контролю;

- самоконтролю та взаємоконтролю;
- рецензування відповідей.

Освоєння курсу «Особистісно-професійне становлення педагога позашкільної освіти» передбачає застосування репродуктивних, пояснювально-ілюстративних, проблемно-пошукових, аналітичних та творчих методів навчання. Протягом семестру кожен студент повинен відвідувати лекції, брати активну участь в обговоренні питань на семінарах, виконувати практичні завдання, брати участь у дискусіях, виконувати індивідуальне навчально-дослідне завдання.

4.7. Засоби діагностики результатів навчання здобувачів освіти. Порядок та критерії виставлення балів

Контрольні заходи здійснюються з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, системності, всебічності.

Засобами оцінювання та способами демонстрування студентами(тками) результатів навчання є: оцінювання активності і знань студентів(ок) під час семінарських занять, презентації виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань (поточний контроль) та залік (підсумковий контроль);

Завданням поточного контролю є перевірка розуміння та засвоєння певної частини змісту навчальної дисципліни, рівня сформованості умінь та навичок самостійно опрацьовувати навчальний матеріал, здатності осмислити зміст теми.

Об'єктами поточного контролю знань студента(ки) є систематичність та активність роботи на заняттях; виконання завдань для самостійної роботи. Оцінюванню підлягає: рівень, системність та ґрунтовність знань, продемонстрований у відповідях і виступах на семінарських заняттях; активність при обговоренні проблемних (дискусійних) питань винесених на семінарське заняття; результати тестування тощо.

У разі невиконання завдань поточного контролю студент(ка) має право скласти їх індивідуально до останнього семінарського заняття за дозволом завідувача кафедри. Порядок такого контролю регламентований викладачем.

Методи поточного контролю: поточний контроль успішності засвоєння студентами(тками) навчального матеріалу здійснюється шляхом фронтального та індивідуального усного опитування й оцінювання знань студентів(ок) під час семінарських занять, перевірка й оцінювання виконання студентами(тками) тематичних практичних й індивідуальних навчально-дослідних завдань та самостійної роботи з використанням навчальних платформи Google Classroom, а також месенджерів Viber, Telegram, тощо, захисту (презентації) ІНДЗ, тестування або консультацій.

Підсумковий (семестровий) контроль проводиться у формі екзамену. Завданням підсумкового контролю є перевірка системності й ґрунтовності оволодіння студентом(кою) програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань.

У разі, якщо здобувач подав декларацію про визнання результатів неформального та /або інформального навчання стосовно певного освітнього компонента ОП, оцінювання відбувається відповідно до Порядку визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в Центральнотраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка (затвердженого вченою радою університету, протокол № 9 від 26 грудня 2022 р.).

Результати навчання та компетентності, що можуть бути визнані в межах цього освітнього компонента, можна досягати та здобувати в системі неформальної освіти під час участі в тренінгах, майстер-класах, семінарах, вебінарах, дистанційних курсах, стажуваннях тощо, що підтверджено відповідним документом (дипломом, сертифікатом, свідоцтвом под.). – пункти 1.5, 1.6, 1.9, 1.10 названого Порядку.

4.8. Схема нарахування балів, які отримують студенти

Поточний контроль, самостійна робота (з індз)											Екзамен	Сума	
С 1	С 2	С 3	С 4	С	С	С	С	С	С	С	ІНДЗ	Екзамен	Сума
50 балів										10 балів	40 балів	100 балів	

С.1, С.2 ... С... – завдання семінарських занять, де оцінка «5» = 5 (кількість балів), $5 \cdot \text{кількість сем.занять} = (5 \cdot 1,245(\text{коэф.})) \cdot 8$ (кількість занять) = 50 макс.кількість балів за завдання семінарів.

Рівень оволодіння студентами(тками) системою знань, умінь та навичок по темі кожного семінарського заняття оцінюється за 5-бальною системою, де 5 – максимальна оцінка за пізнавальні досягнення студента(ки) на семінарському занятті.

- Кількість балів, яку може отримати студент/ка:
- Виконання завдань семінарських занять – 50 балів за 8 сем. занять.
- Виконання індивідуального навчально-дослідного завдання (ІНДЗ) – 10 балів;
- Максимальна кількість балів: 50 балів (сем.) +10 балів (ІНДЗ)+ Екзамен 40 балів = 100 балів .

Перескладання протермінованих завдань, семінарських занять, тощо або таких, за які студент/ка отримали незадовільну оцінку здійснюється у формі додаткових завдань в межах відповідної тематики семінарського заняття. Формою підсумкового контролю є екзамен.

4.9. Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

За виконання завдань семінарських занять

«5» – Досконале знання та розуміння понятійного апарату з тієї чи іншої теми, вільне оперування різноманітними підходами. Відповідь на поставлені запитання повна, насичена глибокими та розгорнутими судженнями. Викладений матеріал має доказовий, логічний і послідовний характер. Студент(ка) володіє способами концентрованого викладу матеріалу. Демонструє творче застосування знань при переформатуванні запитання. У відповіді майже не трапляються мовленнєві помилки.

«4» – Відповідь майже повна, має усвідомлений та достатньо розгорнутий характер. Понятійна основа базується на обраній класифікації. Відповідь структурована, проте наявні окремі помилки у послідовності викладу. Недостатньо виваженою та аргументованою є доказова база. Студент(ка) вільно оперує знаннями, може застосовувати їх у новій навчальній ситуації. У відповіді трапляються окремі мовленнєві помилки.

«3» – Відповідь неповна, фрагментарна. Знання мають недостатньо стійкий та послідовний характер. Вони застосовуються переважно для виконання завдань репродуктивного характеру. У відповідях відсутні посилання на фундаментальні дослідження з проблеми. Відповідь має формальний характер, відсутня чіткість, структурованість. Студент використовує лише окремі знання у новій навчальній ситуації. У відповіді наявні фактичні та мовленнєві помилки.

«2» – Студент неспроможний відтворити інформацію у певній послідовності. Оперує лише загальними фразами. Відтворює лише окремі фрагменти, називає лише розрізнені факти, дає відповідь у формі висловлювання (судження). Наявні грубі фактичні та мовленнєві помилки.

За виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань

«10-9» – Завдання виконане повністю самостійно, у повному обсязі, акуратно. Представлена ідея, концепція роботи. Робота оформлена згідно вимог. Під час захисту студент вільно орієнтується у матеріалі.

«8-7» – Завдання виконане повністю самостійно, у повному обсязі, але допущено певну неакуратність, наявність деяких орфографічних чи стилістичних помилок. Робота оформлена згідно вимог. Під час захисту студент вільно орієнтується у матеріалі.

«6-5» – Завдання виконане самостійно, але допущено певну неакуратність. Загальний зміст роботи недостатньо структурований. В оформленні роботи є певні недоліки. Під час захисту студент не зміг чітко і доступно викласти зміст виконаної роботи.

«4-3» – Завдання виконане фрагментарно, нашвидку. Відсутня організаційна структура. Наявні грубі фактичні помилки чи незрозумілості. Не здійснено публічний захист виконаного завдання.

«0-2» – Оформлення.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
74-81		
64-73	задовільно	
60-63		
35-59	незадовільно	незараховано
1-34	незадовільно	незараховано

5. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

5.1. Рекомендована література

Основна література

1. Аніщенко О. Професійний розвиток педагога в умовах освітніх змін: монографія. Київ: Педагогічна думка, 2020. 280 с.
2. Бех І. Д. Виховання особистості: у 2 кн. Київ: Либідь, 2018. Кн. 1. 312 с.
3. Біляковська О. Становлення професійної ідентичності майбутніх педагогів: монографія. Львів: Сполом, 2021. 240 с.
4. Болдирєва Л. А. Теоретико-методичні засади професійного становлення вчителя: монографія. Харків: Основа, 2019. 264 с.
5. Боришевський М. Й. Духовні цінності особистості : монографія. Київ : Либідь, 1999. 280 с.
6. Бочелюк В., Бочелюк С. Психологія професійної діяльності: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2020. 336 с.
7. Бочкарьова Т. О. Професійна ідентичність педагога: теоретичні та практичні аспекти. Харків : Основа, 2016. 176 с.
8. Василенко Л. І. Формування професійної компетентності педагога позашкільної освіти. Київ: Педагогічна думка, 2021. 198 с.
9. Вишневський О. Теоретичні основи педагогіки: навч. посіб. Київ: Академвидав, 2017. 384 с.
10. Вознюк О. В. Філософія освіти в європейському контексті : монографія. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2012. 312 с.
11. Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження : методологічні поради молодим науковцям. Київ–Вінниця : ДОВ «Вінниця», 2008. 278 с.
12. Гончаренко С. Український педагогічний словник. Київ: Либідь, 2018. 376 с.
13. Гребенюк О. С. Педагогіка позашкільної освіти. Київ : Центр учбової літератури, 2014. 224 с.
14. Гриньова В. М. Педагогічна майстерність: навч. посіб. Київ: Академвидав, 2021. 304 с.

15. Гриньова В. М. Професійна підготовка майбутнього педагога: монографія. Полтава: АСМІ, 2019. 340 с.
16. Дичківська І. Інноваційні педагогічні технології: навч. посіб. Київ: Академія, 2020. 352 с.
17. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : навч. посіб. Київ : Академія, 2015. 352 с.
18. Дубасенюк О. А. Професійна педагогічна освіта: компетентнісний підхід: монографія. Житомир: Вид-во ЖДУ, 2020. 400 с.
19. Дубасенюк О. А. Професійне становлення вчителя : монографія. Житомир : ЖДУ, 2005. 348 с.
20. Євтух М. Б. Педагогічна культура педагога : навч. посіб. Київ : Педагогічна думка, 2010. 214 с.
21. Жерносек І. Професійне самовизначення особистості: монографія. Київ: Педагогічна думка, 2019. 278 с.
22. Зязюн І. А. Педагогічна майстерність : підручник. Київ : Вища школа, 2004. 422 с.
23. Каплінський В. Г. Позашкільна освіта в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку. Київ: Освіта України, 2019. 212 с.
24. Карамушка Л. М. Психологія професійної діяльності. Київ : Центр навчальної літератури, 2010. 264 с.
25. Кремень В. Г. Освіта і наука України: шляхи модернізації. Київ : Грамота, 2003. 448 с.
26. Кремень В. Г. Філософія людиноцентризму в освітньому просторі. Київ : Знання України, 2010. 520 с.
27. Крутий К. Л. Методика організації освітнього процесу у закладах позашкільної освіти. Запоріжжя: ЛПС, 2021. 256 с.
28. Кузь В. Г. Позашкільна освіта: сучасні тенденції розвитку. Київ : Педагогічна думка, 2017. 288 с.
29. Кухар В. В. Особистісно орієнтоване навчання : навч. посіб. Київ : Академія, 2012. 192 с.
30. Левківський В. В. Педагогіка позашкільної освіти: навч. посіб. Київ: ВЦ «Академія», 2020. 312 с.
31. Левченко О. М. Соціально-емоційний розвиток педагога: монографія. Харків: Основа, 2021. 208 с.
32. Литвин А. В. Інноваційна діяльність педагога. Київ : Кондор, 2015. 212 с.
33. Лозова В. І. Педагогічна творчість і майстерність учителя. Харків : Основа, 2010. 256 с.
34. Локшина О. І. Європейський освітній простір: інтеграційні виміри. Київ: КОНДОР, 2020. 384 с.
35. Луговий В. І. Якість освіти: поняття, структура, шляхи забезпечення. Київ : Педагогічна думка, 2011. 312 с.
36. Луговий В. І., Таланова Ж. В. Європейський простір вищої освіти і Україна: монографія. Київ: Педагогічна думка, 2019. 420 с.
37. Малихін О. В. Саморозвиток і самореалізація майбутнього педагога. Київ: Слово, 2021. 236 с.
38. Мармаза О. І. Педагогічна діяльність: теорія і практика. Харків : Основа, 2013. 168 с.
39. Мартиненко С. М. Розвиток професійної компетентності педагога. Київ : Педагогічна думка, 2018. 228 с.
40. Мельник І. Професійна ідентичність педагога: навч. посіб. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2020. 190 с.
41. Ничкало Н. Г. Професійна освіта в контексті європейської інтеграції. Київ: Вища школа, 2019. 284 с.
42. Огієнко О. І. Компетентнісний підхід у сучасній освіті. Житомир : Вид-во ЖДУ, 2016. 264 с.
43. Павленко А. І. Управління професійним розвитком педагога. Київ: Педагогічна думка, 2019. 272 с.

44. Петрук В. А. Професійна підготовка майбутніх педагогів позашкільної освіти: монографія. Вінниця: Планер, 2020. 244 с.
45. Пічкур М. В. Формування професійної ідентичності педагога. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2018. 186 с.
46. Равен Дж. Компетентність у сучасному суспільстві : пер. з англ. Київ : Педагогічна думка, 2002. 312 с.
47. Сисоєва С. О. Педагогічна творчість і майстерність: навч. посіб. Київ: ВЦ «Академія», 2020. 288 с.
48. Сисоєва С. О., Осадча К. Педагогічна інноватика : навч. посіб. Київ : Академія, 2014. 312 с.
49. Слободчиков В. І. Психологія розвитку людини: навч. посіб. Київ: Либідь, 2018. 360 с.
50. Ткаченко Л. В. Психологія професійної діяльності вчителя: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2020. 224 с.
51. Товканець Г. В. Психологія особистісного зростання педагога. Ужгород : Говерла, 2018. 232 с.
52. Товканець Г. Педагогіка позашкільної освіти: навч. посіб. Ужгород: Ліра, 2019. 276 с.
53. Третяков П. І. Сучасні проблеми педагогічної майстерності. Київ : Педагогічна думка, 2016. 220 с.
54. Трофімова О. М. Освітні інновації в Україні. Київ : Генеза, 2015. 212 с.
55. Хоружа Л. Л. Професійна мобільність педагога: монографія. Київ: КНЕУ, 2020. 284 с.
56. Хуторський А. В. Ключові компетентності як результат сучасної освіти. Київ : ІЗМН, 2003. 244 с.
57. Чепіль М. М. Рефлексивна культура педагога. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2017. 198 с.
58. Яковенко С. І. Основи професійного самовизначення та становлення особистості педагога. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 210 с.
59. Ярмаченко М. Д. Педагогічна енциклопедія: у 2 т. Київ: Укр. енцикл., 2018. Т. 1. 512 с.

Додаткова література:

1. Андрущенко В. П. Сучасні виклики освіти і виховання в Україні // Вища освіта України. 2015. № 1. С. 5–12.
2. Андрущенко В. П. Філософія освіти : підручник. Київ : Знання України, 2009. 743 с.
3. Бех І. Д. Виховання особистості у вимірах гуманістичної парадигми // Педагогіка і психологія. 2010. № 2. С. 22–29.
4. Боришевський М. Й. Проблема ціннісної орієнтації особистості в сучасних дослідженнях // Психологія і суспільство. 2011. № 4. С. 45–53.
5. Бочкарьова Т. О. Особливості професійної ідентичності педагогів позашкільної освіти // Педагогічні науки. 2017. № 5. С. 120–127.
6. Волкова Н. П. Педагогіка: навч. посіб. Київ: Академія, 2020. 520 с.
7. Гаврилюк О. О. Самоактуалізація педагога в системі післядипломної освіти // Післядипломна освіта в Україні. 2018. № 2. С. 67–74.
8. Гончаренко С. У. Компетентнісний підхід: зміст і сутність // Педагогіка і психологія. 2014. № 1. С. 13–21.
9. Гребенюк О. С. Роль позашкільної освіти у формуванні ключових компетентностей учнівської молоді // Позашкільна освіта. 2016. № 3. С. 10–15.
10. Гриньова В. М. Формування педагогічної культури майбутнього вчителя // Рідна школа. 2012. № 9. С. 25–31.
11. Дичківська І. М. Інноваційні технології та їх вплив на становлення професійної компетентності педагога // Науковий вісник МНУ. 2016. № 15. С. 41–48.
12. Дубасенюк О. А. Сутність та структура професійного становлення педагога // Педагогічний дискурс. 2013. № 15. С. 89–95.

13. Євтух М. Б. Педагогічна культура: сучасні інтерпретації та напрями досліджень // *Освіта і управління*. 2010. № 3–4. С. 44–51.
14. Карамушка Л. М. Психологічні чинники професійного вигорання вчителів // *Практична психологія та соціальна робота*. 2014. № 7. С. 16–22.
15. Ковальчук Л. О. Соціально-емоційне навчання як ресурс розвитку особистості педагога // *Педагогічні науки*. 2020. № 91. С. 102–109.
16. Кузь В. Г. Тенденції розвитку позашкільної освіти в Україні // *Педагогіка і психологія*. 2018. № 4. С. 9–15.
17. Кухар В. В. Особистісно орієнтований підхід у педагогічному процесі // *Наукові записки НПУ ім. М. П. Драгоманова. Сер. Педагогічні науки*. 2015. Вип. 125. С. 54–61.
18. Литвин А. В. Професійна самореалізація вчителя як наукова проблема // *Психологія і суспільство*. 2016. № 1. С. 72–78.
19. Лозова В. І. Творчий потенціал особистості педагога // *Освітологічний дискурс*. 2014. № 2. С. 38–45.
20. Луговий В. І. Якість освіти: методологічний аналіз поняття // *Вища освіта України*. 2013. № 4. С. 24–31.
21. Мармаза О. І. Професійна діяльність педагога в контексті компетентнісного підходу // *Педагогічні науки*. 2012. № 58. С. 123–129.
22. Мартиненко С. М. Професійна компетентність педагога: сутність і структура // *Освіта та розвиток обдарованої особистості*. 2018. № 5. С. 37–42.
23. Микитюк О. *Інклюзивна освіта: підручник*. Київ: Центр учбової літератури, 2020. 368 с.
- 24.
25. Ничкало Н. Г. Неперервна освіта як детермінанта професійного розвитку педагога // *Педагогіка і психологія*. 2015. № 3. С. 5–11.
26. Огієнко О. І. Компетентнісний підхід як стратегія реформування сучасної освіти // *Педагогічний дискурс*. 2016. № 20. С. 40–46.
27. Олійник В. М. *Сучасні освітні технології у позашкільній освіті*. Полтава: АСМІ, 2021. 210 с.
28. Ортинський В. Л. Професійна підготовка педагога в умовах євроінтеграції // *Вісник Львівського університету. Серія педагогічна*. 2017. Вип. 31. С. 11–18.
29. Осадча К. О. Педагогічні інновації у підготовці вчителя // *Освіта і управління*. 2019. № 2. С. 84–91.
30. Пометун О. І. Компетентнісний підхід: європейський досвід і українські перспективи // *Рідна школа*. 2005. № 6. С. 3–9.
31. Рибалка В. В. Психологія професійного самовизначення // *Психологія і суспільство*. 2013. № 3. С. 91–97.
32. Рибалка В. В. *Психологія розвитку особистості*. Київ : Генеза, 2011. 284 с.
33. Савченко О. Я. Сучасні орієнтири розвитку педагогічної освіти в Україні // *Педагогіка і психологія*. 2011. № 2. С. 7–15.
34. Сисоєва С. О. Інтерактивні методи як засіб розвитку професійної компетентності педагога // *Освіта дорослих*. 2010. № 3. С. 55–61.
35. Харченко С. Я. *Теорія і практика позашкільної освіти: монографія*. Луганськ: Ноулідж, 2019. 312 с.
36. Чепіль М. М. Рефлексивна культура педагога: теоретичні засади // *Педагогічні науки*. 2016. № 4. С. 142–148.
37. Шевченко С. О. *Психологія особистості: навч. посіб.* Київ: Центр учбової літератури, 2019. 292 с.
38. Aspfors, J., & Fransson, G. (2015). Research on mentor education for mentors of newly qualified teachers: A qualitative meta-synthesis. *Teaching and Teacher Education*, 48, 75–86. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2015.02.004>
39. Bandura, A. (1997). *Self-efficacy: The exercise of control*. W.H. Freeman.

40. Beauchamp, C., & Thomas, L. (2009). Understanding teacher identity: An overview of issues in the literature and implications for teacher education. *Cambridge Journal of Education*, 39(2), 175–189. <https://doi.org/10.1080/03057640902902252>
41. Ben-Peretz, M. (2011). Teacher knowledge: What is it? How do we uncover it? What are its implications for schooling? *Teaching and Teacher Education*, 27(1), 3–9. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2010.07.015>
42. Day, C., & Gu, Q. (2010). *The new lives of teachers*. Routledge.
43. Deci, E. L., & Ryan, R. M. (2000). Self-determination theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development, and well-being. *American Psychologist*, 55(1), 68–78. <https://doi.org/10.1037/0003-066X.55.1.68>
44. Farrell, T. S. C. (2015). *Reflective practice in action: 80 reflection breaks for busy teachers*. Routledge.
45. Flores, M. A., & Day, C. (2006). Contexts which shape and reshape new teachers' identities: A multi-perspective study. *Teaching and Teacher Education*, 22(2), 219–232. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2005.09.002>
46. Fullan, M. (2007). *The new meaning of educational change* (4th ed.). Teachers College Press.
47. Gavish, B., & Friedman, I. A. (2010). Novice teachers' experience of teaching: A dynamic aspect of burnout. *Social Psychology of Education*, 13(2), 141–167. <https://doi.org/10.1007/s11218-009-9108-0>
48. Kelchtermans, G. (2009). Who I am in how I teach is the message: Self-understanding, vulnerability and reflection. *Teachers and Teaching*, 15(2), 257–272. <https://doi.org/10.1080/13540600902875332>
49. Kress, T. M. (2011). *Critical praxis research: Breathing new life into research methods for teachers*. Springer Science & Business Media.
50. Loughran, J. (2006). *Developing a pedagogy of teacher education: Understanding teaching and learning about teaching*. Routledge.
51. Mansfield, C. F., Beltman, S., Broadley, T., & Weatherby-Fell, N. (2016). Building resilience in teacher education: An evidenced informed framework. *Teaching and Teacher Education*, 54, 77–87. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2015.11.016>
52. Maslach, C., & Leiter, M. P. (2016). *Burnout: A multidimensional perspective*. Routledge.
53. Nias, J. (1989). *Primary teachers talking: A study of teaching as work*. Routledge.
54. OECD. (2019). *OECD skills strategy 2019: Skills to shape a better future*. OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/9789264313835-en>
55. Richards, J. C., & Farrell, T. S. C. (2011). *Practice teaching: A reflective approach*. Cambridge University Press.
56. Shulman, L. S. (1987). Knowledge and teaching: Foundations of the new reform. *Harvard Educational Review*, 57(1), 1–22. <https://doi.org/10.17763/haer.57.1.j463w79r56455411>
57. Tait, M. (2008). Resilience as a contributor to novice teacher success, commitment, and retention. *Teacher Education Quarterly*, 35(4), 57–75.
58. UNESCO. (2015). *Rethinking education: Towards a global common good?* UNESCO Publishing. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000232555>
59. Zeichner, K. M., & Liston, D. P. (2014). *Reflective teaching: An introduction* (2nd ed.). Routledge.

5.2. Методичне забезпечення

1. Опорні конспекти лекцій (електронний варіант).
2. Підручники, зазначені у списку літератури.
3. Нормативні документи.
4. Інформаційні ресурси
5. Інформаційні матеріали щодо підготовки до семінарських занять.

6. Вимоги до написання, оформлення та оцінки індивідуальних творчих завдань.
7. Перелік тем та питань, що винесені для самостійного опрацювання студентами.

5.3. Інформаційні ресурси

1. Єдине освітнє інформаційне вікно України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.osvita.com>
2. Інформаційний портал «Знання» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://znannya.info>
3. Освіта України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://osvita-ukrainy.com.ua> Освіта UA [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://osvita.ua>
4. Студія онлайн-освіти EdEra – Режим доступу: https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:EDERA_OSCE+HRE101+2019/about
5. Освітня мережа України. – www.ednu.kiev.ua
6. Освітній портал «Naurok.ua» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://naurok.com.ua>
7. Освітній портал «Vseosvita.ua» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://vseosvita.ua>

6. ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Політика відвідування і подання виконання завдань. Основними видами освітньої діяльності є навчальні заняття (очно чи дистанційно), які забезпечують реалізацію особистісно орієнтованого, проблемного, частково-пошукового видів навчання, а також врахування професійно-орієнтованого, комунікативного, міждисциплінарного підходів до навчання. Викладання проводиться у формі лекцій, семінарів, презентацій, роботи в малих групах (прийоми «вулик», «мозковий штурм» та ін.), реалізації творчих проєктів, та самонавчання.

Студент/ка повинні мати системні, дієві знання, виявляти творчі здібності у навчальній діяльності; використовувати широкий спектр засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язувати складні проблемні завдання; бути схильним до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміти ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; логічно та творчо викладати матеріал в усній та письмовій формі; розвивати свої здібності й нахили; використовувати різноманітні джерела інформації; моделювати ситуації в нестандартних умовах.

Форми та методи поточного контролю: усне опитування з метою актуалізації опорних понять, дискусії, презентація завдань домашнього практикуму, виконання практичних завдань (розв'язання індивідуальних завдань), виконання індивідуального навчально-дослідного завдання.

Вимоги викладача щодо окремих моментів організації навчання. Зараховуються бали, набрані при поточному опитуванні, бали за ІНДЗ та екзамену. Якщо студент/ка відсутні з поважної причини, він/вона презентують в рамках консультацій виконані завдання під час самостійної підготовки.

Стимулювання роботи студента здійснюється через виконання творчих завдань, використання елементів проблемності у навчанні, різних дискусійних методів на засадах співробітництва, розширення можливостей його «само» з дотриманням умов академічної доброчесності по відношенню до себе та інших з урахуванням норм Положення «Про академічну свободу та академічну доброчесність в Центральноукраїнському державному педагогічному університеті імені Володимира Винниченка» (затверджене вченою радою, (протокол № 2 від 30.09.2019; №10 від 07.02.2022; №7 від 05.02.2024; №13 від 28.04.2025).) та інших документів.

Політика академічної доброчесності. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. При використанні чужих ідей і тверджень у власних роботах обов'язково посилаються на використані джерела інформації. Під час оцінювання результатів навчання не користуються недозволеними засобами, самостійно виконують навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання.